

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Sportovní diplomacie USA v období vlády Baracka
Obamy**

Jan Kindl

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Mezinárodní vztahy – Teritoriální studia

Bakalářská práce

**Sportovní diplomacie USA v období vlády Baracka
Obamy**

Jan Kindl

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákřavský, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl vyjádřit své poděkování PhDr. Jiřímu Zákrauskému, Ph.D. za věnovaný čas, poskytnutí odborné literatury, zdrojů, cenných rad a za celkové vedení při zpracovávání práce.

Obsah

Úvod	6
1 Spojení politiky, diplomacie a sportu	9
1. 1 Vymezení pojmu sportovní diplomacie	10
1. 2 Nástroje sportovní diplomacie	11
1. 2. 1 Využití sportovců jako jiné formy tradičních velvyslanců	12
1. 2. 2 Pořádání mezinárodních sportovních akcí (s celosvětovým významem)	12
1. 2. 3 Zapojení a aktivní působení ve sportovních organizacích světového významu	13
1. 2. 4 Sponzorování aktivit sportovních týmů s mezinárodním přesahem ..	14
2 Sportovní diplomacie USA	15
2. 1 Rok 2009	15
2. 2 Rok 2010	18
2. 3 Rok 2011	20
2. 4 Rok 2012	22
2. 5 Rok 2013	24
2. 6 Rok 2014	26
2. 7 Rok 2015	28
2. 8 Rok 2016	30
Závěr	34
Seznam použité literatury a pramenů	38
Resumé	49

Úvod

Využívání sportu, vysílání úspěšných sportovců do jiných zemí nebo organizování mezinárodních sportovních akcí jakožto určité formy diplomacie, je již mnoho let zavedeným nástrojem zahraniční politiky Spojených států amerických. Přesto je téma sportovní diplomacie bráno jako relativně nové a v našich končinách jako téma skoro neznámé, tuto skutečnost dokazuje relativně malý počet textů věnovaných sportovní diplomacii v českém prostředí. Toto byl jeden z hlavních důvodů pro výběr tématu. Možnosti, jak spojit politiku a sport jsou velké a téma tím tak získává na své důležitosti, což byl další důvod pro zvolení tématu.

Bývalý americký velvyslanec Derek Shearer ve svém článku *To Play Ball, Not Make War* naznačuje, že sport se stal jakousi nedílnou součástí americké *soft power*. Nadále v článku ukazuje hlavní klady sportovní diplomacie, k nimž patří podpora komunikace a vzájemnému porozumění mezi státy, šíří dobrou pověst a kladné vnímání státu na mezinárodní scéně a zároveň pozitivně ovlivňuje i vnitřní dění ve státě, neboť posiluje národní hrdost. Nutné je dodat, že sportovní diplomacie nenahrazuje diplomacii tradiční ani využití *hard power*, může to být ale vhodná forma použití *soft power* (Shearer 2014).

Koncept zmíněné *soft power* vytvořil a popsal na přelomu osmdesátých a devadesátých let Joseph Nye. Vychází z míry atraktivity kultury, zodpovědné (legitimní) zahraniční politiky a domácích politických a společenských hodnot daného státu. Tyto faktory činí stát následováníhodným. *Soft power* je jakási schopnost dosáhnout vytyčeného cíle následováním, místo použití donucovacích prostředků, protože ostatní státy chtějí daný stát samy od sebe následovat (Nye 2004: *passim*).

I přes některé klady a širokou škálu možností jak propojit sport s politikou, je ale tato forma diplomacie zatím spíše podceňována, důvodem může být všeobecně zažitě klišé, které Barrie Houlihan popsal ve své knize *The Government and Politics of Sport*. Klišé spojené se sportem, na které Houlihan poukazuje, je, že lidé mají obecně vzato, že sport a politika by se neměly jakkoliv

míchat dohromady. Máme v sobě zakotven jakýsi pocit ušlechtilosti sportovců, kteří sledují vyšší cíle a ideály, než lidé zabývající se „intrikánskou“ sférou politiky (Houlihan 1991: 5). Tato víceméně ustálená a všeobecně přijímaná představa se ale v praxi jeví jako lichá, neboť se nejedná o dvě zcela autonomní sféry. Sportovní akce, ať již menšího nebo mezinárodního významu, různé sportovní kluby a i samotní sportovci jsou v drtivé míře financováni ze státního rozpočtu, což by se dalo označit jako přímý kontakt sportu s politikou. Organizace sportovních akcí by byla bez tohoto financování nemyslitelná, politika má tedy na sport větší vliv, než si je většina lidí, díky zmíněnému klišé, schopna připustit (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 18).

Zkoumané časové rozmezí mé práce je vymezeno, jak již samotný název vypovídá, obdobím vlády amerického prezidenta Baracka Obamy. Hovoříme tedy o časovém úseku od 20. ledna 2009 do konce Obamovy vlády 20. ledna 2017.

Cílem této bakalářské práce je zjistit, které nástroje sportovní diplomacie Spojené státy americké využily ve své zahraniční politice. Práce si neklade za cíl posuzovat či hodnotit úspěšnost zjištěných nástrojů, spíše má informovat, že vůbec existuje tento druh diplomacie, stručně představit její minulost a se kterými nástroji pracuje. Výzkumná otázka práce zní: *Jaké nástroje sportovní diplomacie byly ze strany Spojených států amerických využity ve zkoumaném období 20. ledna 2009 až do 20. ledna 2017?*

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě hlavní části. V první teoretické části se nejprve budu věnovat problematice propojení politiky, diplomacie a sportu. Většina lidí totiž toto spojení vnímá, jak již bylo uvedeno, jako něco nepřipustného, což potvrzují Steven J. Jackson a Stephen Haigh v textu *Between and Beyond Politics: Sport and foreign policy in a globalizing world* (Jackson, Haigh 2008: 349). Při sběru poznatků k vymezení pojmu sportovní diplomacie jsem narazil na názory, že tato forma diplomacie patří pod diplomacii veřejnou. Například Stuart Murray ve svém článku *The Two Halves of Sports Diplomacy* zastává názor, že sportovní diplomacie spadá svou aktivitou pod zmíněnou diplomacii veřejnou (Murray 2012: 581). Já se přikláním k názoru autorů knihy

Športová diplomacia, kteří pojetí, že sportovní diplomacie patří pod veřejnou, označují jako nedostačující (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 7). Samotná definice tohoto typu diplomacie je poměrně složitá a autoři se ve svých názorech různí. David Black a Byron Peacock vidí sportovní diplomacii jako hru s obecenstvem na dvou úrovních (Black, Peacock 2013: 537), autoři kapitoly *Sport Diplomacy: A Review of How Sports Can Be Used to Improve International Relationships* v knize *Case Studies in Sport Diplomacy* se zaměřují spíše na její ekonomické cíle (Trunkos, Heere 2017: 6–7). Dále se budu v práci, za pomoci zjištěných poznatků věnovat stanovení a představení jednotlivých nástrojů, se kterými sportovní diplomacie pracuje.

Ve druhé části práce nejprve, vzhledem k jejímu zaměření, v krátkosti přiblížím fungování americké sportovní diplomacie a její stěžejní programy. Následovat budou chronologicky seřazené roky vlády Baracka Obamy rozdělené na dva oddíly, přičemž v prvním oddílu budou u každého roku nejprve vyjmenovány události spojené s využitím sportovní diplomacie. Těchto událostí je samozřejmě velké množství, vyberu a zaměřím se přednostně na ty nejdůležitější, tedy na ty události, které se nejčastěji objevovaly v médiích a byly nejvíce zmiňovány v rámci konkrétního roku. Mediálně nejviditelnější události byly vybrány kvůli tomu, že jedním z důvodů, proč státy používají sportovní diplomacii, je jejich zviditelnění. Ve druhém oddílu budu zjišťovat, které z mnou stanovených nástrojů sportovní diplomacie byly použity v uvedených událostech americkou zahraniční politikou, abych mohl v závěru práce odpovědět na položenou výzkumnou otázku.

1 Spojení politiky, diplomacie a sportu

V problematice politiky a sportu existují ve společnosti značně protichůdné názory v souvislosti s jejich spojováním. Lincoln Allison ve své knize *The Changing Politics of Sport* popisuje takzvaný *Myth of autonomy*, neboli jakési přesvědčení zejména v anglo-americkém světě, že sport nemá co dočinění s politikou. Na sport má být nahlíženo tak, že jej nelze spojovat s ničím jiným. Na několika příkladech dokazuje přetrvávání problému, není však schopen dostatečně vysvětlit ono přetrvávání (Allison 1993: 5–7). Autoři Steven J. Jackson a Stephen Haigh se přiklánějí k Allisonovi s tvrzením, že sport je v očích obyčejného člověka brán jako něco čistého, co má být bráno vážně a nemá být zatahováno do jiných oblastí (Jackson, Haigh 2008: 349). Barrie Houlihan poukazuje na podobný společenský jev a tvrzení o neslučitelnosti sportu a politiky nazývá jako obecně zažitá klišé (Houlihan 1991: 5). Robert Redeker v článku *Sport as an opiate of international relations: The myth and illusion of sport as a tool of foreign diplomacy* vysvětluje větší popularitu sportu nežli politiky jednoduše tak, že prakticky skoro žádný člověk neklade ke sportu vyloženě odmítavý postoj či negativní myšlenky, na rozdíl od politiky (Redeker 2008: 495 – 496). Stuart Murray není zastáncem propojení sportu a politiky ani propojení sportu a diplomacie. Například sportovní akce konané za účelem zlepšení vztahů či navázání komunikace, označuje jako divadlo s pouze jakousi sportovní kulisou, neboť takovéto akce mají příliš krátkého trvání na to, aby mohly něco změnit (Murray 2012: 585–586). David Black a Byron Peacock v článku *Sport and Diplomacy* vycházejí z Allisonova termínu *Myth of autonomy*, nevztahují ale mýtus pouze na anglo-americký svět a tvrzení o nespojitelnosti sportu a diplomacie označují za špatné (Black, Peacock 2013: 535–536). Autoři knihy *Športová diplomacia* vidí sport a politiku v určitém vztahu, ve kterém se navzájem ovlivňují. Politika tedy do sportu zasahuje a sport ovlivňuje dění ve světě a ve světové politice. Dále tvrdí, že komunikační prvky (jednání, zprostředkování) i prostředky prosazování vlivu v tomto vztahu a způsob, kterým sportovci ovlivňují mezinárodní politiku, můžeme, podle nich, velmi

zjednodušeně označit jako sportovní diplomacii (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 21).

1. 1 Vymezení pojmu sportovní diplomacie

Při hledání významu sportovní diplomacie jsem narazil na názor Stuarda Murrayho, jenž tvrdí, že sportovní diplomacie přímo spadá pod veřejnou diplomacii, neboť zahrnuje reprezentaci a diplomatické aktivity prováděné sportovci (Murray 2012: 581) Toto tvrzení je zčásti pravdou, protože veřejná diplomacie všeobecně zahrnuje činnost významných osobností společenského, kulturního, vědeckého či sportovního života ve prospěch zájmů států. Takovéto pojetí ale nezahrnuje činnost olympijských výborů a vládních či nevládních aktérů, kteří se také mohou podílet na ovlivňování politické sféry prostřednictvím sportu, čili ho není možné považovat za dostačující. Sportovní diplomacie konaná prostřednictvím významných sportovních osobností je sice důležitou součástí tohoto typu diplomacie, jedná se ale pouze o jednu z jejích částí (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 6–7). John Hoffman v článku *Reconstructing Diplomacy* sportovní diplomacii vidí jako jeden z typů moderní diplomacie. Dle něj se musíme vyhnout použití postupů tradiční diplomacie, kterou označuje za statickou, chceme-li využít rozmanitosti diplomacie moderní (Hoffman 2003: 526).

Autoři David Black a Byron Peacock ve svém článku popisují sportovní diplomacii často jako hru o dvou úrovních. První úroveň je myšleno mezinárodní publikum, druhou poté publikum domácí. Tuto myšlenku vysvětlují na příkladu olympijských her v Berlíně konaných roku 1936, které měly představit árijskou rasu v tom nejlepší světle před světovým i domácím obecnstvem (Black, Peacock 2013: 537). Stephen McLellan v článku *Sport – A Tool for International Diplomacy* sportovní diplomacii také rozděluje na dvě úrovně či směry. První směr je přizpůsobení sportu vládou za účelem vedení mezinárodní diplomacie. Druhý směr zahrnuje mezinárodní sportovní akce, které vytvářejí síť interakcí mezi vládou, nevládními organizacemi, sdělovacími prostředky, sportovními týmy a samotnými sportovci (McLellan 2015). Již zmíněný Stuart Murray ve

svém článku *Moving beyond the pingpong table: Sports diplomacy in the modern diplomatic environment* uvádí, že dnešní sportovní diplomacie je zaprvé spojena s vládami států, jež využívají spolupráce se sportovci k posílení jejich diplomatického záměru. Spolupráce se sportovci tkví v upoutání, interpretování a také v informování o diplomatických záměrech jinou cestou, než tradiční diplomaté. Zadruhé je spojena se státy. Státy v tomto případě využívají mezinárodní sportovní události, aby si v zahraničí budovaly příznivou image. Zároveň chtějí ovlivnit vnímání zahraniční veřejnosti způsobem, který by pozitivně napomohl zahraniční politice daného státu (Murray, 2013: 12–13). Autoři Arik Lifschitz, Michael Sauder a Mitchell L. Stevens se v článku *Football as a Status System in U. S. Higher Education* zaměřili na sportovní výkony a tvrdí, že uvedeného kladného vnímání státu v zahraničí lze dosáhnout například dobrými sportovními výsledky. Tento jev popisují na příkladu amerických vysokých škol a jejich úspěšnosti ve vysokoškolské lize amerického fotbalu, kde je na školy s dobrými výsledky a úspěchy v tomto sportu nahlíženo všeobecně lépe než na neúspěšné školy (Lifschitz, Sauder, Stevens 2014: 206).

Sportovní diplomacie může mít i cíle ekonomické, na které upozorňují autoři v knize *Case Studies in Sport Diplomacy*. Mezinárodní sportovní události označují jako lukrativní globální byznys, neboť tyto události mohou přinést skrze sponzory, turismus a podobně, mnoho peněz do státního rozpočtu a do soukromého podnikání (Trunkos, Heere 2017: 6–7).

1. 2 Nástroje sportovní diplomacie

Ke stanovení nástrojů sportovní diplomacie jsem použil výše zmíněná zjištění, dále informace z článku Jiřího Zákavského (2016) *Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky*, a informace z knihy *Športová diplomacia* (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 9). Nástroje jsem stanovil následovně:

1. 2. 1 Využití sportovců jako jiné formy tradičních velvyslanců

Jako příklady nám u tohoto typu nástroje mohou sloužit pingpongová a kriketová diplomacie. Pingpongová diplomacie je nejefektivnějším a nejznámějším příkladem, který bývá zmiňován v souvislosti se sportovní diplomacií. Odehrávala se roku 1971 mezi Čínskou lidovou republikou a USA (Shearer: 2014). Napomohla k překročení komunikační bariéry mezi zeměmi a to díky setkání čínského a amerického pingpongového týmu na šampionátu v japonské Nagoji (Jian 2001: 257–262). Jako důvod absence diplomatických styků Geoff R. Berridge uvádí to, že USA sice uznávaly Čínu jako stát, jako legitimní vládu, ale uznávaly pouze antikomunistický režim Kuomintang (Berridge 2010: 207). Pojem kriketová diplomacie se používá pro série zápasů v kriketu mezi Indií a Pákistánem. Tradice zápasů sahá až do 50. let dvacátého století, přívlastko kriketová dostala v roce 1987 (Jha 2017). Největší roli sehrála v roce 2005, kdy pomohla odvrátit riziko jaderné války mezi Indií a Pákistánem. Kritickou situaci nevyřešila pouze kriketová diplomacie, dokázala však zajistit setkání znepřátelených stran (Croft 2005: 1054–1056). Zatímco kriketová diplomacie probíhá mezi zeměmi dodnes, pingpongová diplomacie skončila po splnění svého účelu.

Jeden z rozdílů mezi sportovními a tradičními diplomaty je ten, že tradiční diplomaté komunikují skrze dané vzorce formálních konzultačních činností (Sharp, Wiseman 2008: *passim*). Tyto vzorce sportovní diplomaté dodržovat nemusí, z pohledu obyčejného člověka tedy působí více lidsky a vytváří méně formální atmosféru.

1. 2. 2 Pořádání mezinárodních sportovních akcí (s celosvětovým významem)

Jde nejspíše o nejviditelnější nástroj sportovní diplomacie. Zahrnuje světové šampionáty (Mistrovství světa ve fotbale či v ledním hokeji), motoristické soutěže (Formule 1, World Rally Championship) a mnoho dalších. Geoffrey Allen Pigman vidí v těchto akcích ideální způsob pro vlády, jak mohou svou

zemi prezentovat jako atraktivní pro turisty a investory (Pigman 2014: 5). Takto pozitivně měla být například představena Jihoafrická republika v roce 2010 při pořádání mistrovství světa ve fotbale, jakožto země ekonomicky rozvinutá a bezpečná pro návštěvníky (Pigman 2014: 7). Událostí, která svým významem předčí, co se popularity týče, i finále mistrovství světa ve fotbale, jsou olympijské hry (James, Osborn 2011: 410). V případě dobré organizace her mohou být velkým přínosem pro pozitivní vnímání státu i pro oblast konání her. Letní olympijské hry v Barceloně, pořádané v roce 1992, pozitivně pozvedly stagnující ekonomiku v regionu a jejich organizace byla oceněna jako velmi dobrá. Pořádání akce tak velkého významu s sebou přináší i značná rizika, kupříkladu olympijské hry v Montrealu v roce 1976 byly 16 dní před zahájením skoro zrušeny kvůli technickým problémům na stadionech i v zázemí a vlně nevole v oblasti vůči pořádání her (James, Osborn 2011: 412–413). I přes známá rizika státy o pořádání her velmi usilují, například americký prezident Barack Obama se rozhodl osobně navštívit Mezinárodní olympijský výbor v dánské Kodani, aby podpořil šance na zvolení amerického Chicaga jakožto možného místa dění Olympijských her v roce 2016 (Lothian 2009).

1. 2. 3 Zapojení a aktivní působení ve sportovních organizacích světového významu

Tento nástroj navazuje na již uvedené pořádání sportovních akcí, protože mezinárodní sportovní organizace rozhodují o dalším dějišti olympijských her nebo jaká země bude pořádat šampionát v určitém sportu, který je danou organizací zaštiťován. Mezinárodní organizace dále také určují, jak budou dané soutěže vypadat. UEFA se například u Evropského soudního dvora domáhala pravidla, že aby alespoň 6 z 11. hráčů fotbalového týmu mělo žít po určitou dobu v zemi, ze které daný fotbalový tým pochází. UEFA tím tak chtěla zamezit navyšující se fluktuaci hráčů mezi týmy. Soud nakonec požadavek zamítl s odkazem na 48. článek ve smlouvě o EU, jenž zaručuje volný pohyb pracovníků

mezi členskými státy¹ (Borneman, Fowler 1997: 509). Pro mnohé státy je také důležité členství v mezinárodním olympijském výboru. Členství v tomto výboru je víceméně otevřené pro všechny státy při dodržení podmínky vytvoření vlastního národního olympijského výboru (NOV). Mezinárodní olympijský výbor má ale relativně volnou ruku při uznávání NOV, proto je počet členů v olympijské rodině vyšší, než počet členů v OSN (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 20). Jako dobrý příklad lze v tomto případě uvést Kosovo, kterému bylo v prosinci roku 2014 uděleno plné členství v mezinárodním olympijském výboru. Kosovo tímto krokem chtělo vytvořit jakýsi symbolický nátlak na státy doposud neuznávající jeho existenci (Brentin, Tregoures 2016: 360).

1. 2. 4 Sponzorování aktivit sportovních týmů s mezinárodním přesahem

Sponzoring sportovních týmů je další možností, jak zviditelnit stát na zahraniční scéně. Může se jednat o týmy přímo působící na půdě daného státu, nebo o známé kluby z jiných zemí. Státy také mohou využívat ke sponzorování státní podniky, jejichž jméno je se státem spojováno. Na tento jev můžeme narazit v případě aerolinek Emirates, vlastněných Spojenými arabskými emiráty. Od roku 2005 sponzorují například fotbalový tým Paris Saint-Germain, v roce 2006 finančně pomáhaly s dostavbou Emirates Stadium pro aerolinkami rovněž sponzorovaný klub Arsenal FC (Emirates 2018). Vzhledem k umístění loga na dresech hráčů je reklama viditelná při mezinárodních zápasech týmů, což představuje přínos nejen pro aerolinky, ale i pro jejich domovský stát. Státy mohou být zviditelňovány v zahraničí i prostřednictvím soukromých společností, blízkým příkladem nám může být čínská společnost CEFC, která se stala v prosinci 2015 většinovým vlastníkem klubu SK Slavia Praha. Investice do klubu byly započaty nákupem hráčů a završeny byly odkupem stadionu v Edenu. Společnost CEFC finančně sponzoruje také českou fotbalovou reprezentaci (Sattler 2018).

¹ Toto rozhodnutí Evropského soudního dvora z roku 1995 bývá označováno jako Bosmanovo pravidlo, nazvané podle belgického fotbalisty Jeana-Marca Bosmana, který zažaloval svůj tým kvůli neumožnění přestupu do zahraničního týmu, přestože mu ve stávajícím mužstvu vypršel kontrakt (Slater 2015).

2 Sportovní diplomacie USA

Vláda Spojených států amerických se sportovní diplomacií zabývá již po mnoho desetiletí. Hlavním důvodem zaměření na sport je jeho všeobecná popularita a relativní dostupnost (LeCrom, Ferry 2017: 19–22). Provázanost sportu a politiky je tedy na jiné úrovni než v České republice. Důkazem může být fakt, že Národní olympijský výbor USA je úzce navázán na federální vládu (MacAloon 1982: passim). Pod Ministerstvem zahraničních věcí USA je zřízen program *Sports United*, jehož cílem je navázat kontakt s mladými lidmi po celém světě prostřednictvím sportu. Velká pozornost je také věnována programu veřejných vyslanců (*Envoy program*), mezi které se řadí krasobruslařka Michelle Kwanová nebo baseballista Cal Ripken (Štulajter, Barteková, Štulajter 2013: 7).

2. 1 Rok 2009

Jak již bylo v předchozí části textu zmíněno, v září tohoto roku americký prezident Barack Obama navštívil Mezinárodní olympijský výbor, aby zvedl šance pro zvolení Chicaga jako místa dění olympijských her v roce 2016. Stal se tak vůbec prvním prezidentem USA, jenž osobně lobboval pro zvolení amerického města. Konkurenci Chicagu dělala města Madrid, Tokio a Rio de Janeiro (Macur 2009). Při zakončení jednoho ze svých projevů týkajících se pořádání her v Chicagu doslova řekl: „Chceme tyto hry!“ (citováno dle Lothian 2009). Chicago nebylo jediné město navržené během vlády Baracka Obamy pro pořádání olympijských her. Po jeho neúspěchu navrhl Americký olympijský výbor jako možného kandidáta pro pořádání letních olympijských her v roce 2024 hlavní město státu Massachusetts Boston. Kvůli odporu bostonských obyvatel ale město v červenci 2015 návrh olympijského výboru zastavilo (Seelye 2015). Boston byl posléze nahrazen městem Los Angeles, které bylo v srpnu 2017 vybráno pro pořádání letních olympijských her pro rok 2028 (Axon 2017). V oblasti pořádání mezinárodních sportovních akcí se USA samozřejmě nezaměřovaly pouze na olympijské hry, roli pořádající země zastávaly také při jiných sportovních akcích. Pro příklad můžeme uvést rok 2011, kdy v

newyorském Buffalu USA hostily mistrovství světa hráčů do dvaceti let v ledním hokeji (International Ice Hockey Federation 2018). Další významnou akcí z oblasti zimních sportů se stalo mistrovství světa v alpském lyžování, pořádané v roce 2015 ve Vail a Beaver Creeku (International Ski Federation 2015). Mistrovství světa v cyklokrosu z roku 2013, které se odehrálo v Louisville ve státě Kentucky je zároveň prvním mistrovstvím v tomto sportu, jež se nepořádalo v Evropě (Cycling News 2013). Spojené státy americké nadále v letech 2009, 2011, 2013 a 2015 opakovaně hostily fotbalový šampionát CONCACAF Gold Cup, což je regionální mistrovství ve fotbale pro Severní Ameriku, Střední Ameriku a Karibik (CONCACAF 2018). Kromě jednorázových akcí USA například od roku 1968 každoročně zastávají pořadatelskou roli v rámci tenisového turnaje US Open (US Open 2018).

Jako velká zastánkyně využívání sportovní diplomacie se za vlády Baracka Obamy ukázala ministryně zahraničních věcí Hillary Clintonová, která své funkční období zahájila v tomto roce. Z nástrojů sportovní diplomacie využívala zejména vysílání sportovních vyslanců do zahraničí. Oblíbenost tohoto nástroje nám může potvrdit i celkový nárůst počtu výjezdů vyslanců. Zatímco její předchůdkyně Condoleezza Riceová jich za své funkční období uspořádala 24, Hillary Clintonová dokázala uskutečnit 64 zahraničních výjezdů. Clintonová sama v jednom ze svých projevů prohlásila, že sport dokáže překonat hranice mezi státy a také kulturní a jazykové bariéry, neboť sport může být brán i jako nástroj ke komunikaci (Lemire 2016).

Basketbal se stal nástrojem komunikace pro projekt podporující začlenění problémových menšin s názvem *Basketball without Borders*, který vznikl právě v tomto roce. Kupříkladu basketbalový tým NBA Denver Nuggets byl skrze projekt vyslán do Pekingu, kde hráči navštívili chudinské čtvrti a základní školy v těchto čtvrtích. Učili chudé děti hrát basketbal a ty je na oplátku učily hrát stolní tenis, následně jedna ze škol obdržela novou knihovnu a nové basketbalové hřiště (NBA 2009). Dalšími zastávkami v rámci projektu *Basketball without Borders* bylo pro různé týmy NBA Mexico City a jihoafrický Johannesburg (NBA Cares 2010). Kromě basketbalových týmů byli vysíláni i jednotlivci,

například trenér Miami Heat Erik Spoelstra byl vyslán na Filipíny zasažené tajfunem a hráč Dallas Mavericks Rolando Blackman navštívil Libanon (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018). Ze sportovních vyslanců, věnujících se jinému sportu než basketbalu, můžeme uvést například krasobruslařku Michelle Kwanovou, která navštívila Ukrajinu a do Bolívie zavítali hráči fotbalu Jay Miller a Amanda Cromwellová. Tento stručný výčet nezahrnuje všechny sportovce, celkově jich Spojené státy americké v tomto roce vyslaly dvacet a navštíveno bylo devět různých zemí (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Mimo vysílání amerických sportovců USA také přijímaly sportovce ze zahraničí, deset mladých baseballistů z Tchaj-wanu dostalo příležitost díky výměnnému programu navštívit Spojené státy americké. Mohli si prohlédnout, jak vypadají baseballové zápasy mezi americkými středními školami. Sami se poté mohli do hry zapojit pod dozorem předních amerických baseballových trenérů, kteří jim poskytovali důležité rady (Rogin 2010a).

Z prezidentovy cesty do dánské Kodaně za účelem podpoření Chicaga lze vyčíst, že USA chtěly využít nástroje věnující se pořádání mezinárodních sportovních akcí. O tom, jak moc pro USA bylo pořádání her důležité, svědčí i fakt, že prezident výbor navštívil osobně, což neudělal žádný z jeho předchůdců. I přes osobní návštěvu amerického prezidenta padla volba nakonec na brazilské Rio de Janeiro. Chicago skončilo na posledním čtvrtém místě, za což Obama sklidil velkou kritiku především od současného prezidenta Donalda Trumpa, který označil Obamův „výlet“ jako ponížení Spojených států amerických (The Local Denmark 2016). Použití nástroje pro pořádání této významné sportovní akce nevyšlo například i v případě New Yorku, který měl hostit olympijské hry pro rok 2012 (Axon 2017). Jako příklad úspěšného pořádání sportovních akcí nám mohou posloužit uvedená mistrovství světa hráčů do dvaceti let v ledním hokeji v roce 2011, mistrovství světa v alpském lyžování nebo opakovaná organizace fotbalového šampionátu CONCACAF Gold Cup v letech 2009, 2011, 2013 a 2015.

Sport dokáže překročit jazykové, ekonomické a sociální překážky, může zlepšit porozumění mezi lidmi různých kultur, jak uvedla ministryně zahraničních věcí Hillary Clintonová. Proto byl sport zvolen jako základní komunikační nástroj v projektu *Basketball without Borders*. Pro spojení s šířením amerického vlivu byl vybrán basketbal, sport všeobecně považovaný za americký. Roli velvyslanců v tomto případě zastali hráči různých týmů NBA. Mimo tento projekt byli basketbalisté vysláni do Libanonu a na Filipíny, další sportovci poté na Ukrajinu a do Bolívie. Všechny tyto výjezdy sportovců pomáhaly k budování dobrého jména Spojených států amerických ve světě a šíření amerického vlivu. USA dále také pracovaly na vytváření vzdělávacích příležitostí pro sportovní mládež ze zahraničí skrze výměnný program, díky kterému mohli do USA přijet mladí tchajwanští baseballisté.

2. 2 Rok 2010

Krasobruslařka Michelle Kwanová, jakožto oficiální sportovní vyslankyně, absolvovala výjezd do Jižní Koreje, kde navštívila Soul, Pchjongčchang a Kojang. Zúčastnila se v roli pozorovatele tréninků krasobruslení jihokorejského olympijského týmu a několika diskuzí na vysokých a středních školách (U. S. Department of State 2009). Baseballisté Barry Larkin a Joe Logan vycestovali na šest dní trvající cestu na Tchaj-wan. Byli pozváni na utkání mezi dvěma tchaj-pejskými středními školami, navštívili ale také sirotčinec a několik dětských domovů. Učili zde mladé lidi jak hrát baseball a poskytovali rozhovory učitelům i trenérům. Následně se opětovně setkali s deseti mladými sportovci, kteří měli možnost navštívit USA v předešlém roce (Rogin 2010a). Zapojené do programu sportovních velvyslanců byly i fotbalistky, Lorrie Fairová a Danielle Slatonová společně navštívily Paraguay, do Pobřeží slonoviny byla vyslána Linda Hamiltonová v doprovodu fotbalisty Juergena Sommera. Nebylo zapomenuto ani na vyslání basketbalistů, Willie Green se zúčastnil exhibičních zápasů na Kapverdách, Mark Madsen putoval do Tuniska a Billy Owens navštívil Malawi. Celkově bylo vysláno 28 sportovců do 15 zemí. Mezi nejčastěji navštěvované

státy patřila Indonésie a Paraguay (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Součástí výměnného programu se stalo 22 ruských sportovců. Na rozdíl od podobných výměnných akcí byla tomuto programu věnována vysoká pozornost, dokonce i od samotného prezidenta USA, neboť sportovci měli být součástí pokusů o „restart“ americko-ruských vztahů. Barack Obama si našel čas k osobnímu setkání se sportovci a trénoval s nimi například střelbu na koš (Rogin 2010b). Neméně důležitou návštěvou se stala delegace dvanácti šanghajských trenérů fotbalu, kteří zavítali do USA. Návštěvu umožnila v tomto roce podepsaná dohoda *U. S. - China Consultation on People-to-People Exchange* (CPE). Dohoda přišla v době blížícího se čtyřicetiletého výročí již zmíněné pingpongové diplomacie a měla za úkol sblížit Čínu a USA skrze výměnné pobyty sportovců (Embassy of the People's Republic of China in the United States of America 2011). V tomto roce proběhly také zimní olympijské hry v kanadském Vancouveru, kterých se američtí sportovci zúčastnili. Americký tým zde vybojoval třináct bronzových, patnáct stříbrných a devět zlatých medailí (Statista 2018).

Michelle Kwanová v roli vyslankyně šířila v pozitivním duchu na diskuzích pro vysoké a střední školy americké hodnoty týkající se sportu, čímž zvýšila atraktivitu pro jejich možné následování. Podobně jako Michelle Kwanová, šířili i další jmenovaní sportovní velvyslanci v oblastech, kam byli vysláni (například Pobřeží slonoviny, Paraguay, Tunisko) dobré jméno a vliv Spojených států amerických. USA dále využily sport jako jednu z možností opětovného zlepšení komunikace s Ruskem, když v tomto roce pozvali prostřednictvím výměnného programu 22 ruských sportovců. Pro zvýšení úspěchu návštěvy, který by znamenal i možný přívětivější postoj Ruska k USA, se ke sportovcům připojil i americký prezident Barack Obama. Skrze sportovní výměnné programy měly Spojené státy americké v úmyslu zlepšit vztahy i s Čínou. Konání těchto programů i v budoucnosti zajišťovala dohoda CPE, podepsaná americkou ministryní zahraničí Hillary Clintonovou a čínskou státní

radní Liu Yandongovou (Embassy of the People's Republic of China in the United States 2011).

Spojené státy americké využily také jeden ze základních nástrojů sportovní diplomacie, kterým je účast národních sportovců na sportovních akcích s mezinárodním významem, čímž byly zimní olympijské hry ve Vancouveru. USA tímto daly najevo, že se aktivně zapojují do mezinárodního sportu a jsou ochotny se nadále angažovat v mezinárodním sportovním společenství.

2. 3 Rok 2011

Při návštěvě Brazílie zastavila prezidentská kolona v chudinské čtvrti Cidade de Deus na okraji Rio de Janeiro (de Moura 2011). Zastávka upoutala pozornost místních obyvatel a také dětí, se kterými si zahrál prezident Barack Obama krátký fotbalový „zápas“ (Buchanan 2016). Bývalý americký baseballový hráč a nynější sportovní diplomat Cal Ripken a jeho dřívější spoluhráč Brady Anderson navštívili v roli sportovních velvyslanců Japonsko. Zúčastnili se exhibičních zápasů v Tokiu, Takarazuce a v Kjótu. Mezi jejich zastávky patřilo také město Ofunato, poznamenané zemětřesením a následnou vlnou tsunami (Heil 2011). Důvod návštěvy Japonska Ripken stručně vysvětlil tak, že přijeli trochu rozptýlit a povzbudit chmurné myšlenky japonského národa, způsobené tsunami a zemětřesením, skrze baseball, který se v Japonsku těší velké oblibě (ESPN 2011). Někteří japonští mladí hráči baseballu se s Ripkenem střetli při zápasech již podruhé, neboť dříve v tomto roce měli možnost vycestovat do USA a zúčastnit se baseballových seminářů (ESPN 2011). Dalším místem zasaženým přírodní katastrofou, kterému pomáhali američtí sportovci, se stalo karibské Haiti. Samuel Dalembert, hráč basketbalového týmu Sacramento Kings, využil své sportovní popularity k tomu, aby finančně pomohl této zemi postižené zemětřesením. Dalembert pochází přímo z haitského hlavního města Port-au-Prince, jeho tým ho ale nemohl uvolnit na delší dobu, aby pomohl své rodině a bližním, hráč tak pod svým jménem zřídil bankovní účet pro finanční pomoc Haiti, na který sám okamžitě přispěl částkou 50 000 dolarů. Před zápasy v rozhovorech žádal lidi o příspěví jakékoliv částky na zmíněný účet. Po vypadnutí

jeho týmu ze soutěže byl na Haiti vyslán v roli sportovní vyslance, skrze basketbal komunikoval s mladými lidmi a snažil se je rozptýlit v tíživé situaci (Beck 2011).

Američtí sportovci nebyli v tomto roce vysíláni pouze do zemí postihnutých přírodní pohromou, baseballista Joe Logan vycestoval do Jižní Koreje, basketbalista Marty Conlon navštívil Uzbekistán a následně Jordánsko, jeho kolega DeCovan Brown navštívil Tanzanii. Pro zapojení ženských basketbalistek do programu sportovních vyslanců byla do Konžské republiky vyslána Edna Campbellová, na Venezuelu Kayte Christensenová a do Dominikánské republiky Olympia Scott-Richardsonová společně se Sue Wicksovou. USA v tomto roce reprezentovalo v zahraničí 29 sportovních vyslanců a navštíveno bylo 16 zemí (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Souběžně s vysíláním amerických sportovců do zahraničí probíhaly i výměnné pobyty. Čínští trenéři basketbalu a učitelé tělesné výchovy byli pozváni do USA a mužský basketbalový tým z univerzity v Georgetownu byl na oplátku pozván do Pekingu. Obě tyto výměny zaštiťovala v předchozím roce uvedená dohoda CPE, věnující se rozvoji americko-čínské spolupráce prostřednictvím sportu (Embassy of the People's Republic of China in the United States 2011).

Při návštěvě Brazílie prezident Obama v chudinské čtvrti použil univerzální řeč sportu v souvislosti s brazilským nejpopulárnějším sportem fotbalem. Při spojení fotbalu a zapojení dětí do krátkého „utkáni“ si velkou mírou podmanil brazilská média a pomohl s vytvořením lepšího celkového náhledu Brazilců na USA.

Cal Ripken a Brady Anderson pomohli s pozitivním vnímáním USA v zahraničí díky snaze povzbudit Japonsko v nelehkých chvílích po ničivém zemětřesení. K alespoň chvilkovému zapomenutí na smutnou událost bylo využito baseballu a nadšení pro tento druh sportu. Americká ministryně zahraniční Hillary Clintonová, jež stojí za vysláním Cala Ripkena v článku ve *Washington Post* uvedla, že sport vidí jako dobrý nástroj ke sjednocení lidí a jakýsi pohon dobré vůle (Heil 2011).

Mladí japonští baseballisté, kterým byla udělena příležitost zúčastnit se výměnného programu, po návratu z USA šířili pozitivní ohlasy týkající se amerického sportu. Podobné využití sportu k povzbuzení obyvatel se odehrávalo i v případě Samuela Dalemberta, takovouto akcí chtěly USA světu ukázat svou pozitivní lidskou tvář a spojovat obyvatele v nesnázích skrze sledování basketbalových zápasů a zapojení jakéhokoliv obyvatele Haiti do nich. Dalembert také využil své popularity, kterou získal díky basketbalu, k financování pomoci zemětřesením postiženému Haiti. U tradičního diplomata by sbírka nejspíše nedosáhla takových výsledků, respektive nebyla by tolik známá a viditelná pro obyčejné lidi. Kromě pomoci sportovních vyslanců postiženým státům nebylo opomenuto ani na tradiční vysílání sportovců do zahraničí, v tomto roce pomohli šířit americký vliv, hodnoty a názory například v zemích jakými jsou Dominikánská republika, Tanzanie, Uzbekistán, Jordánsko.

Trenéři basketbalu a učitelé tělesné výchovy z Číny společně s mužským basketbalovým týmem z univerzity v Georgetownu působili jako jiná forma tradičních velvyslanců na výměnných pobytech, kde prostřednictvím sportu utužovali vztahy mezi Čínou a USA. Pobyt byly zprostředkovány minulý rok podepsanou dohodou CPE.

2. 4 Rok 2012

Global Sports Mentoring Program, fungující pod *Sports United*, v roce 2012 oficiálně odstartoval iniciativu *Empowering Women and Girls Through Sports*. Hlavním cílem iniciativy je posílit postavení žen na světové sportovní scéně (Global Sports Mentoring Program 2012a). Dále vytváří pro dívky příležitosti hrát nové sporty nebo sporty které byly doposud převážně považovány za mužské, zakládá ligy a turnaje pouze pro dívky, pořádá mimoškolní vzdělávací programy a organizuje pobyty v USA. Také podporuje podobně smýšlející ženy po celém světě (LeCrom, Ferry 2017: 26–27). Podporu iniciativy obdržela sportovní reportérka Grace Chirumanzuová ze Zimbabwe, která se snaží pozdvihovat sebevědomí zimbabwských sportovkyň skrze média a poukazovat na jejich důležitost ve sportovním prostředí (Global Sports Mentoring Program

2012b). Mezi další podporované jedince patří sestry Tashi a Nungushi Malik, pocházející z Indie. Jakožto první dvojčata na světě dokončily tzv. Grand slam dobrodruhů², což vzbudilo nebývalý zájem médií a byly dokonce oceněny indickým prezidentem. Tohoto zájmu chtějí využít pro zlepšení vnímání indických sportovkyň na celosvětové a především na národní úrovni a dále také zvýšit zapojení indických žen do sportu, s čímž jim především finančně dopomáhá *Global Sports Mentoring Program* (Global Sports Mentoring Program 2012c).

V rámci *Envoy Program* navštívila delegace hráčů a trenérů působících v NBA Myanmar. Cílem této návštěvy bylo podpořit vzrůstající atraktivitu basketbalu v Myanmaru prostřednictvím různých školních turnajů a šířit povědomí o americké NBA (NBA 2013). Delegace měla dále za úkol vybrat dvanáct barmských hráčů a dva trenéry, kteří by poté díky programu *Sports Visitor* dostali příležitost navštívit USA. Celá akce se také těšila velkému zájmu médií (LeCrom, Ferry 2017: 29). Mimo Barmu byli američtí sportovci vysláni do Malajsie, kterou navštívili fotbalisté Tony Sanneh, Chery Baileyová a Danielle Slatonová. Řecko se stalo cílem cesty basketbalisty Tracy Murrayho a Indonésie byla cíl pro Ricka Mahorna, rovněž basketbalistu. Další navštívenou zemí byl Ekvádor, do nějž vycestoval baseballista Joe Logan. Součet všech vyslanců USA v tomto roce čítá na třicet sportovců. Navštíveno bylo stejně jako v roce 2011 šestnáct zemí. (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018). Důležitou mezinárodní událostí pro americké sportovce se v tomto roce staly letní olympijské hry pořádané v Londýně. USA zde získaly celkem 103 medailí, z toho 29 bronzových, 28 stříbrných a 46 zlatých. Spojené státy americké tímto výkonem obsadily první pozici v tabulce zemí s celkovým počtem získaných medailí (Sports Reference LLC 2016a).

Prostřednictvím iniciativy *Empowering Women and Girls Through Sports* mohou Spojené státy americké šířit svůj vliv a hodnoty, které neznevýhodňují postavení žen ve sportovní oblasti. Využívají k tomu sportovce (například právě

² Grand slam dobrodruhů zahrnuje výstup na nejvyšší vrcholy všech kontinentů a následně dosažení Severního a Jižního pólu (LeCrom, Ferry 2017: 27).

Tashi a Nungshi Malik) nebo osoby jinak spojené se sportem (sportovní reportérka Grace Chirumanzuová) ze zemí, kde jsou sportující ženy utlačovány, brány jako slabé nebo jsou počty jejich zapojení do sportu velice nízké. Tito lidé využívají podpory Ameriky k naplnění svých cílů v rodné zemi a zároveň šíří kladné ohlasy na USA.

Díky zvučnému jménu americké národní basketbalové asociace (NBA), je její zahraniční aktivita přitahována médii, což usnadňuje použití nástroje využití sportovců jakožto „jiných“ diplomatů. Těžko si představit lepší možnost pro zatraktivnění basketbalu v Barmě, než návštěvu hráčů a trenérů americké NBA. Vzhledem k nezanedbatelné úloze médií vrhla návštěva pozitivní náhled na USA nejen u obyvatel Barmy, ale celosvětově. Další uvedení sportovci šířili skrze sport a sportovní akce dobré jméno Spojených států amerických v Malajsii, Řecku, Indonésii a v Ekvádoru. Letní olympijské hry v Londýně se staly mezinárodní sportovní akcí, na které se mohly USA prezentovat ve velmi dobrém světle prostřednictvím sportu, neboť s celkovým ziskem 103 medailí s velkým náskokem předběhli druhou Čínu (o 15 medailí) a třetí Rusko (o 21 medailí). USA účastí sportovců ukázaly ochotu zapojit se do mezinárodního sportu a angažovat se v mezinárodním společenství, což je jedna ze základních podmínek pro budování sportovní diplomacie země.

2. 5 Rok 2013

Díky návštěvě Barmy hráči NBA zmíněné v předešlém roce, přiletělo v lednu do USA dvanáct vybraných barmských hráčů a dva trenéři. V průběhu návštěvy USA barmští hráči navštívili zápasy mezi Washington Wizards a Atlanta Hawks, následně zápas mezi Charlotte Hornets a Sacramento Kings. Měli možnost přímého setkání s hráči Wizards, což brali jako velkou poctu (NBA 2013). Další návštěvu USA sportovci ze zahraničí uspořádal Úřad pro vzdělávání a kulturu (ECA). Jednalo se o delegaci devatenácti atletů a šesti trenérů z oblasti tichomořských ostrovů (Fidži, Mikronésie, Samoa). Program byl unikátní v tom, že se jednalo o první akci tohoto úřadu, kde byla sportovní diplomacie použita i pro neslyšící. Atleti se zúčastnili několika závodů na půdě Marylandské a New

Yorské školy pro neslyšící, závody byly zaměřeny na začlenění a týmovou práci. Společné nadšení účastníků pro atletiku se stalo základem pro budoucí spolupráci mezi USA a tichomořskými státy (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2013).

Vzhledem k úspěchu iniciativy *Empowering Women and Girls Through Sports* v předešlém roce, byly v tomto roce vyslány americké hráčky softballu Jessica Mendozaová a Ruby Rojasová do Nikaragui. Jejich posláním bylo přiblížit tento druh sportu nikaragujským dívkám, představit softballovou scénu v USA a vybrat několik hráček pro možnou budoucí návštěvu Spojených států amerických (Exchange Programs 2013). Uspořádaly také několik seminářů pro trenérky a tiskových konferencí přímo na hřišti pod širým nebem, což bylo pro média zajímavostí. Mendozaová a Rojasová se podělily o své softballové zkušenosti a zdůraznily důležitost zapojování žen do sportu (ESPN 2013). Kromě sportovních vyslankyň podporujících zapojení žen do sportu USA pokračovaly ve vysílání klasických sportovních velvyslanců. Basketbalista Cedric Ceballos byl vyslán do Angoly, další basketbalista Detlef Schrempf navštívil Nigérii. Vyslankyně ženského basketbalu Debbie Black a Ruthie Boltonová zamířily do Kyrgyzstánu. Mimo sportovce hrající sporty všeobecně považované za americké byly vyslány do zahraničí fotbalistky Brandi Chastainová a Julie Foudyová, které se zúčastnily několika exhibičních fotbalových utkání v Brazílii, dále bylo do Číny vysláno trio volejbalistek ve složení Valerie Armstrongová, Penny Lucas-Whiteová a Michelle Osunborová. Celkový počet sportovních vyslanců se v tomto roce vyšplhal na číslo 39 a navštíveno bylo 16 zemí. Nejvíce sportovních delegací bylo vysláno do Číny (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Mladí barmští basketbalisté měli možnost zažít atmosféru zápasů přímo na americké půdě a také se osobně setkat s hráči, což při návratu do vlasti vyprávěli ve svých školách, čímž zvýšili zájem vrstevníků o tento sport a zároveň mohli podpořit kladný náhled na USA. Spojené státy americké tedy popularitu basketbalu a zároveň svůj vliv prostřednictvím sportu v Barmě nezvýšili jen

návštěvou hráčů NBA, ale také skrze mladé barské hráče vyprávějící vlastní zkušenosti z výměnného programu.

Spojené státy americké pozváním a zajištěním programu pro neslyšící atlety z tichomořských států využily možnosti prezentovat se v kladném světle jako země, jež prosazuje a zastává zapojení hendikepovaných lidí do sportu. Skrze sport byla také vyjednána budoucí spolupráce s tichomořskými státy, což může dále posílit americký vliv a přispět ke kladnému vnímání USA v této oblasti.

Skrze semináře pro trenérky a mnohé tiskové konference šířily Jessica Mendozaová a Ruby Rojasová dobrou pověst amerického sportu v zahraničí a celkově Spojených států amerických jako země, která stojí za zrovnoprávněním žen a podporuje jejich větší zapojení na celosvětové sportovní scéně. Pořádání tiskových konferencí a diskuzí přímo na hřišti lidé velmi kladně ocenili jako neformální a otevřené. Další vyslaní sportovci kladně zviditelňovali USA v jiných zemích, mezi nejčastěji navštěvované země v tomto roce patřila Čína, což může poukazovat na snahu zlepšit vztahy mezi oběma zeměmi prostřednictvím sportu.

2. 6 Rok 2014

Bývalí hráči NBA Allison Feasterová a Derrick Alston navštívili v roli sportovních diplomatů tajfunem zasažené Filipíny. Navštívili zraněné sportovce v několika klinikách hlavního města Manilly, dále byla také uspořádána přímá setkání na několika základních a středních školách (U. S. Embassy in the Philippines 2014). Zamířili také do města Tacloban, které bylo tajfunem poznamenáno nejvíce. Dvojice bývalých hráčů NBA zde shlédla exhibiční utkání mladých basketbalistů, během kterého se s hráči podělila o své sportovní zkušenosti, a zasadili památný strom v lesní školce. Sportovní velvyslanci zakončili svou návštěvu symbolickým nalitím betonu do základů nově vznikající Taclobanské základní školy, stavěnou s ohledem na odolnost vůči tajfunům (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2014a). Dále byla delegace čtyř basketbalistů ve složení Marty Conlon, Edward Corsely, Alexander English a

Nikisha Salesová vyslána do Jižní Koreje. Větší angažovanost žen ve sportu na území Rwandy a Jihoafrické republiky byly podpořit basketbalistky Kelley Cainová, Ebony Hoffmanová, Keia Howellová a Patricia Penicheirová. Uvedených deset sportovců je ale pouze pomyslná špička ledovce z celkového počtu padesáti vyslanců pro tento rok, což je nejvíce v rámci období vlády prezidenta Baracka Obamy. Navštíveno bylo 27 různých zemí (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Spojené státy americké hostily skupinu šestnácti trenérů fotbalu ze Středního východu, konkrétně z Libye, Tuniska, Egypta a Jemenu. Byli zapojeni do několika trenérských workshopů, zaměřených na fotbal i preventivní léčbu možných zranění. Navštívili základní školy ve Washingtonu a Marylandu, kde mohli dětem předat své zkušenosti (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2014b). USA dále také navštívilo 14 neslyšících atletů z Venezuely (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2014c) a univerzita v Montaně zajistila vyslání sedmi amerických sportovců do Pekingů (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2014d).

Zimních olympijských her v ruském Soči se zúčastnili i američtí sportovci s celkovým ziskem 28 medailí, což bylo o devět méně než ve Vancouveru (Chase 2014). Sportovci vybojovali dvanáct bronzových, sedm stříbrných a devět zlatých medailí. USA celkovým počtem medailí obsadily druhou pozici za prvním Ruskem (ESPN 2014).

USA v tomto roce zopakovala osvědčený nástroj s využitím sportu jako jakéhosi rozptýlení obyvatel na území, které bylo poznamenáno přírodní katastrofou, v tomto případě tajfunem. Osobní návštěvy velvyslanců Allison Feasterové a Derricka Alstona v nemocnicích, interakce s mladými hráči během zápasů, symbolické zasazení stromu, pomohly s vylepšením vnímání USA jako země, která se snaží pomoci státům zasažených přírodními živly.

Jazyková bariéra v případě delegace trenérů byla překonána díky společnému zapálení pro fotbal. Zapojení trenérů do tréninku mladých amerických hráčů zvýšilo kladný dojem z návštěvy a šíření dobrého dojmu z USA což bylo klíčové, neboť trenéři pocházejí ze států mající nepříliš pozitivní

pohled na Spojené státy americké. USA opět plnily roli země zastávající a podporující zapojení hendikepovaných sportovců, což můžeme vidět na příkladu pozvání 14 neslyšících atletů z Venezuely.

Američtí sportovci se v tomto roce zúčastnili již druhých zimních olympijských her v období vlády Baracka Obamy, čímž USA opět dávají najevo své aktivní zapojení v mezinárodních sportovních organizacích a do dění na mezinárodní sportovní scéně.

2. 7 Rok 2015

V Kanadě proběhly Parapan American Games, což jsou celoamerické sportovní hry pro hendikepované (U. S. Embassy & Consulates in Canada 2015). USA se rozhodly poslat na tyto hry velvyslance v podobě vozičkářské tenisové hvězdy Davida Wagnera. David na sportovních hrách absolvoval několik seminářů, kde mladým lidem s postižením pomáhal radami pro udržení mobility na vozíčku při hraní tenisu nebo při podání. Uspořádána byla i přednáška pro trenéry, kde radil jakým způsobem trénovat mladé lidi s postižením (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2015a). Softballistka Jessica Mendozaová a baseballista Jeremy Guthrie byli vysláni do Panamy za účelem zvýšení globální popularity u amerických sportů. Mendozaová zároveň během diskuzí na školách poukazovala na malé procento zapojení žen ve sportu v Panamě (Baseball Federation of Japan 2015). Účelem tréninků a ukázkových zápasů tedy bylo přilákat k softballu nebo baseballu spíše mladé dívky, které by zájem o americké sporty šířily dále. Dále skrze diskuze velvyslanci zdůrazňovali důležitost vzdělání a představili příležitosti ke vzdělávání trénování v USA skrze sportovní výměnné programy (Mendoza 2015).

Další zastávkou amerických sportovců v tomto roce byla Litva, do které byli vysláni baseballisté Barry Larkin a Joe Logan. Mozambik, Jihoafrickou republiku a Botswanu postupně navštívily basketbalistky Ebony Hoffmanová, Ruth Rileyová a basketbalista Ronald Cass III. Snowboardisté Faye Guliniová a Justin Reiter tvořili delegaci, jejímž cílem byl Kyrgyzstán. Celkově se tedy v tomto roce Spojeným státům americkým podařilo vyslat 46 sportovců do 31

zemí, což je nejvíce zemí navštívených americkými sportovními vyslanci za celé období vlády Baracka Obamy. Zemí s největším počtem návštěv od amerických sportovců se stalo Rusko (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Ve spolupráci s ambasádou v Tádžikistánu přiletěla do USA delegace mladých dívek, trenérek a instruktorek bojových umění na připravený program zaměřený proti násilí páchaného na ženách. Cílem programu bylo zvýšit sebevědomí dívek a jejich fyzickou sílu pro větší šanci ubránit se tomuto druhu násilí. Během probíhajících diskuzí mezi mladými sportovkyněmi a trenérkami dívky představily své plány do budoucna, jak bojovat proti násilí v Tádžikistánu (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2015b). Součástí dalšího výměnného programu se stalo šest amerických nevidomých atletů a čtyři trenéři, kteří odcestovali do Ruska. Program měl za úkol vybudovat spojení a vztahy mezi americkou a ruskou mládeží se zrakovým postižením (United States Association of Blind Athletes 2015).

Vládní orgány USA vysláním Davida Wagnera, jakožto jiné formy tradičního diplomata, chtěly dokázat, že v Americe je dbáno na dostupnost sportu všem lidem a že je důležité do sportu zapojovat i lidi s postižením. Toto tvrzení měl potvrdit i fakt, že rolí sportovního diplomata byl pověřen hendikepovaný člověk. Vyslání Davida Wagnera mělo ukázat Ameriku jako zemi, která podporuje sportovce s hendikepem. Tuto skutečnost mělo dokázat i vyslání šestice nevidomých amerických atletů na výměnný program do Ruska.

Jessica Mendozaová a Jeremy Guthrie podporovali větší zapojení panamských dívek do sportu právě skrze americké sporty, čímž zároveň zvyšovali jejich zahraniční popularitu. Představením výměnných programů zajistili prostřednictvím sportu možnou budoucí spolupráci Panamy s USA. Program proti násilí páchaného na ženách měl zúčastněným dívkám díky besedám a tréninkům v pozitivním směru ukázat chování k ženám v Americe, aby při návratu mohly dívky šířit v Tádžikistánu americké hodnoty, s čímž souviselo i představení jejich plánů do budoucna.

Rusko se v tomto roce stalo nejvíce navštěvovanou zemí americkými sportovci, z čehož můžeme vyčíst, že prostřednictvím sportu chtěly Spojené státy americké vylepšit či utužit vztahy právě s touto zemí.

2. 8 Rok 2016

Prezident Barack Obama byl označen za pokračovatele baseballové diplomacie³ při březnové diplomatické návštěvě Kuby. Třídenní návštěva byla zakončena exhibičním zápasem v baseballu mezi kubánským národním týmem a americkými Tampa Bay Rays (LeCrom, Ferry 2017: 29). Zatímco při oficiálních jednáních byla atmosféra mezi americkým prezidentem a kubánským prezidentem Raúlem Castrem napjatá, při sledování zápasu se uvolnila, oba představitelé si například navzájem potřásli rukama při některém z úspěšných výkonů týmů a neformálně spolu konverzovali (Roberts 2016).

Na Kubu zavítal i basketbalista Shaquille O'Neal v roli sportovního velvyslance. Basketbalisté na vozičku Trooper Johnson a Carlie Cooková navštívili Alžírsko a následně Maroko (AllAfrica 2016). Další destinací pro americké sportovní velvyslance se stalo Rusko, kam odcestovali dva hráči amerického fotbalu Michael Haynes a Billy Elmore. Fotbalistky Lisa Bergová a Lori Lindseyová se vydaly do Venezuely, jejich kolegyně Zola Solamenteová a Staci Wilsonová navštívily Senegal (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Poněkud netradičním sportovním vyslancem se v tomto roce stal extrémní běžec Dean Karnazes, kterého ministerstvo zahraničí USA sponzorovalo na jeho ultramaratonové pouti skrze Uzbekistán, Kyrgyzstán a Kazachstán. Trať běhu byla dlouhá 525 kilometrů a kopírovala starověkou hedvábnou stezku (Miller 2016). Dean Karnazes, zastupující na své cestě Spojené státy americké, poskytoval rozhovory a vyzýval lidi všech věkových kategorií, aby se k němu připojili. Cesta byla řádně dokumentována na portál Youtube a vznikl i oficiální

³ Jako baseballová diplomacie je označována série her mezi kubánským baseballovým týmem Cuban All Stars a americkým týmem Baltimore Orioles, probíhající v roce 1999. Měla za úkol obnovit dialog mezi oběma stranami (Eckstein 2009: 129 – 144).

hashtag #Dean525 pro sdílení fotografií, videí apod. skrze sociální sítě (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2016). Zmínění sportovci jsou opět jen zlomkem z celkového počtu 35 vyslanců, kteří navštívili dohromady 23 zemí (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018). Kromě klasických sportovních výjezdů byli američtí sportovci jakožto reprezentanti národa vysláni na letní olympijské hry do brazilského Ria de Janeiro. S celkovým skóre 121 medailí vylepšili výkon USA z letních olympijských her v Londýně v roce 2012 a opět obsadily první pozici v tabulce zemí s celkovým počtem získaných medailí. Konkrétně se jednalo o 38 bronzových, 37 stříbrných a 46 zlatých medailí (Sports Reference LLC 2016b).

Podobně jako v případě kriketové diplomacie, sledování exhibičního utkání kubánského národního týmu a amerických Rays přimělo oba prezidenty k neformální komunikaci, na kterou by se během předem naplánovaných oficiálních mítinků pravděpodobně nedostalo. Povzbuzující baseballový stadion pomohl dotvořit uvolněnou atmosféru, která komunikaci podpořila a umožnila divákům ukázat lidovější tvář obou prezidentů. Neformální rozhovor částečně přispěl ke zlepšení kubánsko-amerických vztahů.

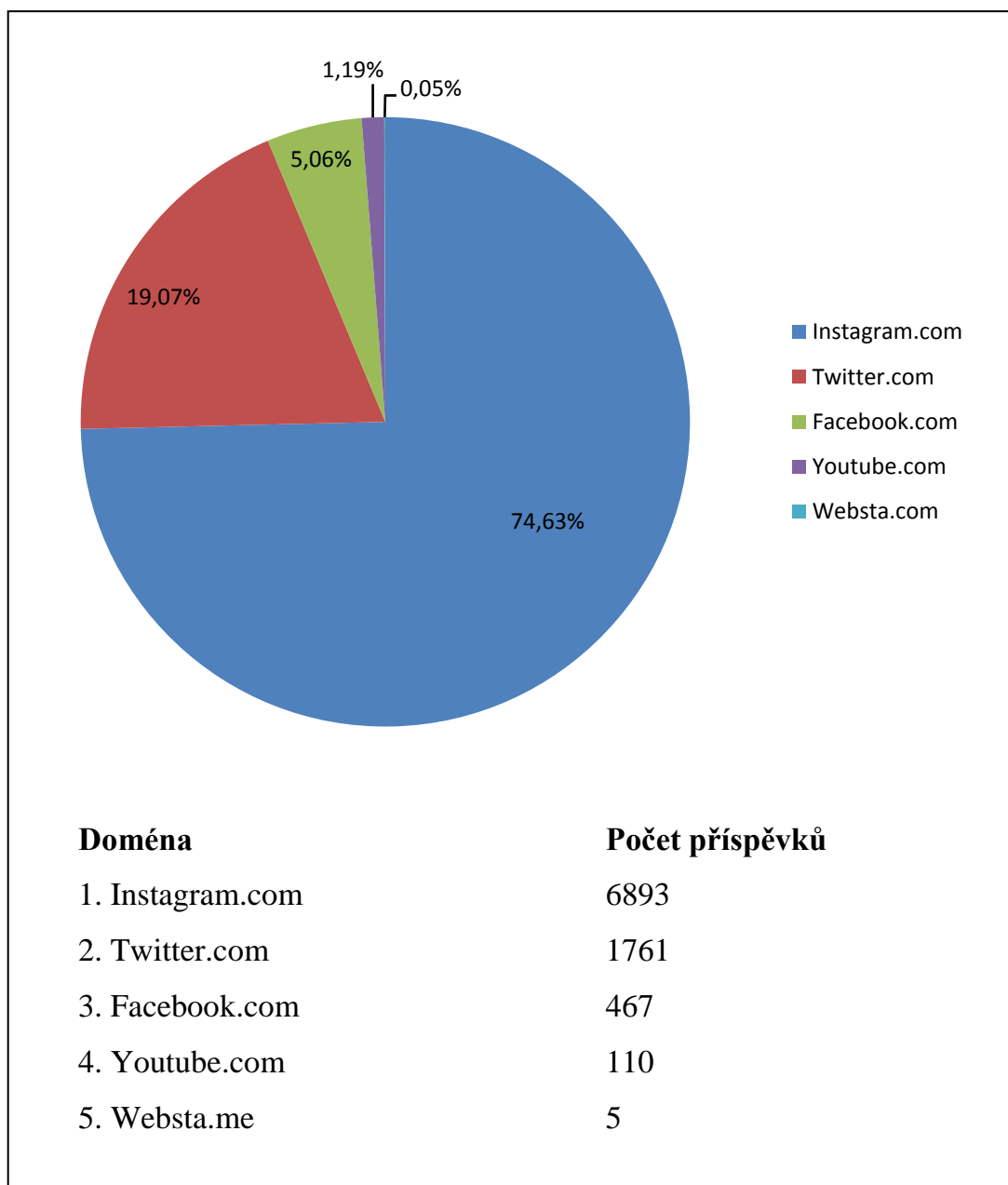
Co se týče sportovních vyslanců, vysláním basketbalistů na vozíčku Troopera Johnsona a Carlie Cookové USA opět prokázaly svůj pozitivní postoj k zapojování hendikepovaných sportovců, jako tomu bylo například v předchozím roce při vyslání hendikepované tenisové hvězdy Davida Wagnera. Zároveň sportovci mohli šířit následovníhodné myšlenky amerického sportu. Podobné názory šířili i jejich kolegové na Kubě, v Rusku, ve Venezuele a v Senegalu.

Netradiční sportovní vyslanec Dean Karnazes na své cestě Uzbekistánem, Kyrgyzstánem a Kazachstánem prostřednictvím běhu spojoval lidi různých národností, náboženského vyznání a kultur. Toho bylo dosaženo zejména zapojováním místních obyvatel do běhu, poskytováním rozhovorů a focení se s lidmi. Úřad pro vzdělávání a kulturu přímo v oficiální tiskové zprávě označil Karnazesovu cestu jako jedinečnou příležitost ukázky síly sportovní diplomacie, která dokáže spojovat lidi po celém světě (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2016). Z vytvoření hashtagu #Dean525 lze vysledovat nástup sociálních

sítí do americké sportovní diplomacie, jež pomáhají jejímu šíření a zviditelnění. Dle statistik monitorovací společnosti Brand24, která se zaměřuje na sledování dat umístěných na sociálních sítích, byl uvedený hashtag použit u 1761 veřejných příspěvků na Twitteru a u 6893 veřejných fotografií na Instagramu (Brand24 2018). Ze sociálních sítí bylo nadále využito například portálu Youtube, kam byl každý den nahrán sestřih z uběhnutého úseku. Výsledky dalších sítí jsou uvedeny v Grafu č. 1: procentuální zastoupení sociálních sítí, na kterých byl sdílen hashtag #Dean525.

Velkým úspěchem pro americké sportovce a potažmo tedy i pro celou americkou sportovní diplomacii byly letní olympijské hry v Riu de Janeiro. Počtem medailí byly překonány olympijské hry 2012 v Londýně, USA odskočily od druhé Číny o 51 medailí a od třetí Velké Británie o 54 medailí. Spojené státy americké tímto dost viditelným způsobem opět daly najevo jejich zapojení a angažovanost v oblasti mezinárodního sportu.

Graf č. 1: procentuální zastoupení sociálních sítí, na kterých byl sdílen hashtag #Dean525

Graf byl vytvořen autorem práce na základě získaných údajů od společnosti Brand 24 (Brand24 2018).

Závěr

V této bakalářské práci jsem si stanovil za cíl zjistit, které nástroje sportovní diplomacie byly využívány Spojenými státy americkými v časovém rozmezí od roku 2009 až do roku 2017. V souvislosti s takto stanoveným cílem jsem si položil následující výzkumnou otázku: *Jaké nástroje sportovní diplomacie byly ze strany Spojených států amerických využity ve zkoumaném období 20. ledna 2009 až do 20. ledna 2017?*

V teoretické části byla nejprve popsána problematika týkající se spojení politiky a sportu. Následně byl za pomoci názorů a informací od různých autorů stručně představen pojem sportovní diplomacie. Poté byly stanoveny čtyři hlavní nástroje, se kterými sportovní diplomacie pracuje. Prvním nástrojem je využití sportovců jako jiné formy tradičních velvyslanců, u popisu tohoto nástroje byly použity dva známé případy z historie využívající sportovní diplomacii v zahraniční politice, tedy pingpongová a kriketová diplomacie. Dalšími uvedenými nástroji byly: pořádání mezinárodních sportovních akcí (s celosvětovým významem), zapojení a aktivní působení ve sportovních organizacích světového významu a sponzorování aktivit sportovních týmů s mezinárodním přesahem.

Ve druhé části bylo nejprve pro přiblížení představeno fungování americké sportovní diplomacie, která má v zahraniční politice této země již značnou tradici. V tomto úvodu byly především uvedeny dva nejčastěji užívané sportovní programy zodpovědné za chod americké sportovní diplomacie (*Sports United, Envoy Program*). Po stručném úvodu do americké sportovní diplomacie následovaly chronologicky seřazené roky vlády amerického prezidenta Baracka Obamy. Každý rok byl rozdělen na dvě menší části, kdy v první části byly nejprve popsány mediálně nejviditelnější události spojené s užitím sportovní diplomacie. Dále bylo na několika příkladech uvedeno, jaké země navštívili američtí sportovci v rámci *Envoy program*. Pro představu o celkovém rozsahu programu sportovních vyslanců byl kromě těchto několika popsaných případů

uveden u každého roku i celkový součet zapojených sportovců a navštívených zemí.

Ve druhé části jsem za pomoci uvedených mediálně nejviditelnějších událostí zjišťoval, které ze stanovených nástrojů sportovní diplomacie použily Spojené státy americké ve své zahraniční politice v období vlády prezidenta Baracka Obamy, abych následně mohl odpovědět na stanovenou výzkumnou otázku.

Z práce vyplynulo, že první uvedený nástroj, tedy využití sportovců jako jiné formy tradičních velvyslanců, byl za období vlády Baracka Obamy nejvíce užívaným nástrojem americké sportovní diplomacie. Jako potvrzení tohoto zjištění nám může sloužit nemalý počet výjezdů sportovních vyslanců v rámci každého roku. Sportovci se v navštívených zemích účastnili exhibičních utkání, přednášek a workshopů. Tímto například podpořili rozšíření amerických sportů, což mohlo pozitivně ovlivnit i vliv USA v daných oblastech. Dále tímto způsobem mohou šířit USA své hodnoty a názory spojené se sportem. Prosazují například názor, že sport by měl být dostupný všem. V rámci naplnění a dodržení této myšlenky USA spolupracují se sociálně znevýhodněnými skupinami (těmi mohou být například ženy, lidé na vozíčku nebo lidé se zrakovým či sluchovým postižením). Podporují jejich zapojení do sportu prostřednictvím výměnných pobytů, nebo například vysílají sportovce do zemí, kde mají ve sportu menšiny nízké zastoupení. Sportovci také sehrávají roli jakéhosi rozptýlení obyvatel při návštěvách míst postižených přírodní katastrofou. Všechny tyto aktivity mohly pozitivně ovlivnit kladné vnímání Spojených států amerických v zahraničí či podpořit následování těchto aktivit jinými státy. V roli sportovních vyslanců nemusí být pouze američtí sportovci, šířit pozitivní obraz Spojených států amerických mohou i zahraniční sportovci vracející se z výměnného programu v USA zpět do své vlasti.

Druhý zmíněný nástroj, pořádání mezinárodních sportovních akcí (s celosvětovým významem), chtěly USA nejvíce využít především ve spojení s pořádáním olympijských her, což dokazuje i navštívení Mezinárodního olympijského výboru v Kodani prezidentem Barackem Obamou, za účelem

podpory zvolení Chicaga jako pořadatelského města letních olympijských her v roce 2016. Za období Obamovy vlády nakonec Spojené státy americké olympijské hry nepořádaly, na jejich území se ale odehrálo několik mezinárodních sportovních akcí, například mistrovství světa hráčů do dvaceti let v ledním hokeji nebo mistrovství světa v alpském lyžování.

Své zapojení a aktivní působení ve sportovních organizacích světového významu, což je třetí uvedený nástroj, vyjádřily USA, jakožto člen Mezinárodního olympijského výboru, vysláním svých sportovců na letní i zimní olympijské hry, což do jisté míry souvisí s prvním uvedeným nástrojem, využití sportovců jako jiné formy tradičních velvyslanců. Nejen účastí na olympijských hrách daly USA najevo zapojení v mezinárodním sportu a ochotu spolupracovat v mezinárodním sportovním společenství. Spojené státy americké se zúčastnily i dalších světových šampionátů a jsou členem všech významných sportovních organizací.

Čtvrtý nástroj, tedy sponzorování aktivit sportovních týmů s mezinárodním přesahem Spojené státy americké v daném období prakticky nevyužívaly, případy o poskytnutí finanční podpory do zahraničí jsou spjaty spíše s jednotlivci, uvedena byla například finanční pomoc skrze *Global Sports Mentoring Program* a jeho iniciativu *Empowering Women and Girls Through Sports* sestrám Tashi a Nungushi Malik usilující o větší zapojení indických žen do sportu. Použití tohoto nástroje za účelem posílení *soft power* země je typické spíše pro státy Blízkého východu s demokratickými deficity a malým počtem světově známých sportovců. Pro příklad uveďme sponzoring fotbalových týmů Arsenal, Real Madrid či AC Milan Spojenými arabskými emiráty skrze státem vlastněné aerolinky Emirates nebo Katarem podporovaný francouzský fotbalový tým Paris St. Germain (Krzyzaniak 2018: 506–509). Na rozdíl od těchto států USA staví svou sportovní diplomacii spíše na vysílání svých sportovců do zahraničí a sponzorováním zahraničních týmů se příliš nezabývají, neboť mají oproti zmíněným státům velký počet úspěšných a celosvětově známých sportovců.

V práci jsem si nekladal za cíl hodnotit úspěšnost nebo možné limity použití americké sportovní diplomacie. Chtěl jsem představit USA jako zemi, která při aplikování tohoto druhu diplomacie využívá jednu z důležitých vlastností sportu. Sport totiž dokáže, slovy Hillary Clintonové: „... spojovat lidi přes překážky a hranice všeho druhu: mezi zeměmi, jazykové, kulturní a rasové“ (citováno dle Lemire 2016). K překonání těchto překážek byly za vlády Baracka Obamy využity především výměnné programy a vysílání amerických sportovců, ve kterých Spojené státy americké dle údajů Úřadu pro vzdělávání a kulturu pokračují i nadále (Bureau of Educational and Cultural Affairs 2018).

Seznam použité literatury a pramenů

AllAfrica (2016). *Algeria: Sports Diplomacy Brings People Together* (<http://allafrica.com/stories/201602080742.html>, 25. 3. 2018).

Allison, L. (1993). *The Changing Politics of Sport* (Manchester: Manchester University Press).

Axon, R. (2017). It's official: Los Angeles will host Olympics in 2028. *USA Today*. 13. 9. 2017 (<https://www.usatoday.com/story/sports/olympics/2017/09/13/los-angeles-host-olympics-2028/661461001/>, 5. 3. 2018).

Baseball Federation of Japan (2015). *U.S. Department of State and Major League Baseball Announce Baseball and Softball 'Diamond Diplomacy'* (<http://www.baseballjapan.org/system/prog/news.php?l=e&i=788>, 20. 2. 2018).

Beck, H. (2011). Kings Center Doubles as Voice for Native Haiti. *The New York Times*. 13. 1. 2011 (<https://www.nytimes.com/2011/01/14/sports/basketball/14dalembert.html>, 7. 2. 2018).

Berridge, G. R. (2002). *Diplomacy: Theory and Practice*. (London: Palgrave).

Black, D. – Peacock, B. (2013). Sport and Diplomacy. In: Cooper, A. – Heine, J. – Thakur, R. eds., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press), s. 535–547.

Borneman, J. – Fowler, N. (1997). Europeanization. *Annual Review of Anthropology* 26, s. 487–514.

Brand 24 (2018). *Dean525 Results Report* (<https://app.brand24.com/panel/results/?sid=144651851#d1=2016-01-01&d2=2018-04-10&va=1&dr=w&cdt=days&or=0&p=1>, 15. 4. 2018).

Brentin, D. – Tregoures, L. (2016). Entering Through the Sport's Door? Kosovo's Sport Diplomatic Endeavours Towards International Recognition. *Diplomacy & Statecraft* 27 (2), s. 360–378.

Buchanan, M. (2016). Presidential sports visits around the world. *Share America*. 23. 3. 2016 (<https://share.america.gov/presidential-sports-visits-around-world/5/>, 26. 3. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2013). *Pacific Islands Track and Field Delegation Experience the Universal Language of Sports* (<https://eca.state.gov/gallery/pacific-islands-track-and-field-delegation-experience-universal-language-sports>, 2. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2014a). *Former NBA Players Promote Understanding in the Philippines* (<https://eca.state.gov/highlight/former-nba-players-promote-understanding-philippines>, 3. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2014b). *Middle Eastern Soccer Coaches Team-Up for Sports Exchange in the U.S.* (<https://eca.state.gov/gallery/middle-eastern-soccer-coaches-team-sports-exchange-us>, 3. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2014c). *Venezuelan Deaf Sports Educators Learn New Skills to Take Home* (<https://eca.state.gov/gallery/venezuelan-deaf-sports-educators-learn-new-skills-take-home>, 3. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2014d). *Sports Visitors to China Focus on Underserved Populations, Youth with Disabilities* (<https://eca.state.gov/gallery/sports-visitors-china-focus-underserved-populations-youth-disabilities>, 3. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2015a). *Wheelchair Tennis Envoy David Wagner Hits Grand Slam with Canadian Youth* (<https://eca.state.gov/highlight/wheelchair-tennis-envoy-david-wagner-hits-grand-slam-canadian-youth>, 20. 2. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2015b). *Empowering Women and Girls through Sports: Martial Arts vs. Gender-Based Violence* (<https://eca.state.gov/highlight/empowering-women-and-girls-through-sports-martial-arts-vs-gender-based-violence>, 27. 3. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2016). *Silk Road Ultra Marathon* (<https://eca.state.gov/ultramarathon>, 6. 3. 2018).

Bureau of Educational and Cultural Affairs (2018). *Sports and Public Diplomacy Envoys 2005-2017* (<https://eca.state.gov/programs-initiatives/initiatives/sports-diplomacy/sports-envoys-and-sports-visitors/sports-and>, 5. 3. 2018).

CONCACAF (2018). *About Gold Cup* (<http://www.goldcup.org/en/about>, 10. 4. 2018).

Croft, S. (2005). South Asia's Arms Control Process: Cricket Diplomacy and the Composite Dialogue. *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)* 81(5), s. 1039-1060.

Cycling News (2013). *UCI Cyclo-cross World Championships 2013* (<http://www.cyclingnews.com/races/uci-cyclo-cross-world-championships-2013/>, 10. 4. 2018).

de Moura, H. (2011). Obama charms Brazilians during two-day visit, observers say. *CNN*. 21. 3. 2011 (<http://edition.cnn.com/2011/WORLD/americas/03/20/brazil..obama/index.html>, 26. 3. 2018).

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2011). *U.S., China highlight sports exchange programs* (<http://www.china-embassy.org/eng/zmgx/zmrwjljz/t814970.htm>, 15. 3. 2018).

Emirates (2018). Our Football Sponsorships. *The Emirates Group* (<https://www.emirates.com/english/about-us/sponsorships/football/>, 5. 3. 2018).

ESPN (2011). *Cal Ripken to visit Japan as ambassador* (http://www.espn.com/mlb/story/_/id/7187012/cal-ripken-heading-japan-us-sports-diplomat, 7. 2. 2018).

ESPN (2013). *NGWSD: Reaching out to girls in Nicaragua* (<http://www.espn.com/espnw/athletes-life/blog/post/3253/reaching-girls-nicaragua>, 2. 2. 2018).

ESPN (2014). *Medal Tracker - Overall* (<http://www.espn.com/olympics/winter/2014/medals>, 23. 2. 2018).

Exchange Programs (2013). *Sports Diplomacy Softball Envoys: A Hit in Nicaragua* (<https://exchanges.state.gov/us/spotlight/sports-diplomacy-softball-envoys-hit-nicaragua>, 2. 2. 2018).

Global Sports Mentoring Program (2012a). *The Story Behind the Program* (<https://globalsportsmentoring.org/our-history/>, 2. 2. 2018).

Global Sports Mentoring Program (2012b). *A Journalist Strives for More Women in Sports Media* (<https://globalsportsmentoring.org/global-sports-mentor-program/emerging-leaders/grace-chirumanzu/>, 2. 2. 2018).

Global Sports Mentoring Program (2012c). *Twin Mountaineers Help Indian Girls Reach the Summit* (<https://globalsportsmentoring.org/global-sports-mentor-program/emerging-leaders/tashi-and-nungshi-malik/>, 2. 2. 2018).

Heil, E. (2011). Cal Ripken to be our man in Japan. *The Washington Post*. 2. 11. 2011 (https://www.washingtonpost.com/blogs/in-the-loop/post/cal-ripken-to-be-our-man-in-japan/2011/11/02/gIQAEMqsfM_blog.html?utm_term=.e7ff3883870f, 6. 2. 2018).

Hoffman, J. (2003). Reconstructing Diplomacy. *British Journal of Politics and International Relations* 5 (4), s. 525–542.

Houlihan, B. (1991). *The Government and Politics of Sport* (London: Routledge).

Chase, Ch. (2014). The 14 most fascinating facts about the final 2014 Winter Olympics medal count. *USA Today*. 23. 2. 2014 (<https://ftw.usatoday.com/2014/02/olympics-medal-count-russia-sochi-united-states-most>, 20. 2. 2018).

International Ice Hockey Federation (2018). *IIHF World U20 Championships* (<http://www.iihf.com/iihf-home/history/all-medallists/u20.html>, 7. 4. 2018).

International Ski Federation (2018). *FIS Alpine World Ski Championships 2015* (<http://www.fis-ski.com/vail2015/>, 10. 4. 2018).

Jackson, S. J. – Haigh, S. (2008). Between and Beyond Politics: Sport and foreign policy in a globalizing world. *Sport in Society* 11 (4), s. 349–358.

James, M. – Osborn, G. (2011). London 2012 and the Impact of the UK's Olympic and Paralympic Legislation: Protecting Commerce or Preserving Culture? *The Modern Law Review* 74 (3), s. 410-429.

Jha, M. (2017). India and Pakistan's Cricket Diplomacy. *The Diplomat*. 15. 3. 2017 (<https://thediplomat.com/2017/03/india-and-pakistans-cricket-diplomacy/>, 6. 2. 2018).

Jian, Ch. (2001). *Mao's China and the cold war*. (London: The University of North Carolina Press).

Krzyzaniak, J. S. (2018). The soft power strategy of soccer sponsorships. *Soccer & Society* 19 (4), s. 498–515.

LeCrom, C. – Ferry, M. (2017). The United States Government's Rule in Sport Diplomacy. In: Esherick, C. – Baker, R. E. – Jackson, S. – Sam, M. eds., *Case Studies in Sport Diplomacy* (Morgantown: FiT Publishing), s. 19–37.

Lemire, J. (2016). How Hillary Clinton Used Sports To Promote International Goodwill. *Vocativ*. 20. 6. 2016 (<http://www.vocativ.com/322519/how-hillary-clinton-used-sports-to-promote-international-goodwill/index.html>, 11. 4. 2018).

Lifschitz, A. – Sauder, M. – Stevens, M. L. (2014). Football as a Status U. S. Higher Education. *Sociology of Education* 87 (3), s. 204–219.

Lothian, D. (2009). Obama plans trip to Denmark to seek Olympics. *CNN*. 28. 9. 2009 (<http://edition.cnn.com/2009/POLITICS/09/28/obama.olympics/index.html>, 29. 11. 2017).

MacAloon, J. (1982). Double Visions: Olympic Games and American Culture. *The Kenyon Review* 4 (1), s. 98–112.

Macur, J. (2009). President Obama Will Go to Copenhagen to Lobby I. O. C. *The New York Times*. 28. 9. 2009 (<https://www.nytimes.com/2009/09/29/sports/29olympics.html>, 5. 3. 2018).

McLellan, S. (2015). Sport – A Tool for International Diplomacy. *Australian Institute of International Affairs*. 30. 3. 2015 (http://www.internationalaffairs.org.au/australian_outlook/sport-a-tool-for-international-diplomacy/, 12. 3. 2017).

Mendoza, J. (2015). Jessica Mendoza Urges Panama To Get Girls In The Game. *ESPN*. 21. 1. 2015 (<http://www.espn.com/espnw/athletes-life/blog/post/17419/jessica-mendoza-urges-panama-get-girls-game>, 20. 2. 2018).

Miller, J. A. (2016). Dean Karnazes Runs the Silk Road. *The New York Times*. 28. 6. 2016 (<https://well.blogs.nytimes.com/2016/06/28/dean-karnazes-runs-the-silk-road/>, 6. 3. 2018).

Murray, S. (2012). The Two Halves of Sports Diplomacy. *Diplomacy & Statecraft* 23 (3), s. 576–592.

Murray, S. (2013). Moving Beyond the Pingpong Table. *Public Diplomacy Magazine* Winter 2013 (9), s. 11–16.

NBA (2009). *Visit to Beijing school inspires Nuggets players* (http://www.nba.com/nuggets/features/lopez_beijing_school_visit_101009.html, 1. 4. 2018).

NBA Cares (2010). *2009-10 NBA Community Report* (http://www.nba.com/media/nba_cares/NBA_Cares_Brochure_FINAL.pdf, 28. 3. 2018).

NBA (2013). *NBA and U.S. Department of State partner to host Burmese youth Sports Visitors* (<http://pr.nba.com/nba-and-u-s-department-of-state-partner-to-host-burmese-youth-sports-visitors/>, 3. 2. 2018).

Nye, J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics* (New York: Public Affairs).

Pigman, G. A. (2014). International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience. *Diplomacy & Statecraft* 25 (1), s. 94–114.

Redeker, R. (2008). Sport as an opiate of international relations: The myth and illusion of sport as a tool of foreign diplomacy. *Sport in Society* 11 (4), s. 494–500.

Roberts, D. (2016). Obama embraces Cuba's pastime with a spot of baseball diplomacy. *The Guardian*. 22. 3. 2016 (<https://www.theguardian.com/world/2016/mar/22/obama-cuba-baseball-diplomacy>, 19. 3. 2018).

Rogin, J. (2010a). State Department announces new Taiwan envoy. *Foreign Policy*. 28. 1. 2010 (<http://foreignpolicy.com/2010/01/28/state-department-announces-new-taiwan-envoy/>, 10. 3. 2018).

Rogin, J. (2010b). Obama's basketball diplomacy. *Foreign Policy*. 25. 5. 2010 (<http://foreignpolicy.com/2010/05/25/obamas-basketball-diplomacy/>, 8. 3. 2018).

Sattler, R. (2018). Výkladní skříň čínských peněz v Česku. Co bude s fotbalovou Slavií?. *Lidové noviny*. 2. 3. 2018 (https://byznys.lidovky.cz/slavia-praha-cefc-china-jaroslav-tvrdik-cina-fotbal-f81-firmy-trhy.aspx?c=A180301_193140_ln_domov_rsa, 6. 3. 2018).

Seelye, K. Q. (2015). Boston's Bid for Summer Olympics Is Terminated. *The New York Times*. 27. 7. 2015 (<https://www.nytimes.com/2015/07/28/sports/olympics/boston-2024-summer-olympics-bid-terminated.html>, 4. 3. 2018).

Sharp, P. – Wiseman, G. (2008). *The Diplomatic Corps as an Institution of International Society* (New York: Palgrave).

Shearer, D. (2014). To Play Ball, Not Make War. *Harvard International Review*. 13. 9. 2014 (<http://hir.harvard.edu/article/?a=7309>, 4. 2. 2018).

Sports Reference LLC (2016a). *2012 London Summer Games* (<https://www.sports-reference.com/olympics/summer/2012/>, 3. 2. 2018).

Sports Reference LLC (2016b). *2016 Rio de Janeiro Summer Games* (<https://www.sports-reference.com/olympics/summer/2016/>, 8. 3. 2018).

Statista (2018). *Medal tally of the Winter Olympic Games in Vancouver (as at February 28, 2010)* (<https://www.statista.com/statistics/266632/winter-olympic-games-in-vancouver-medal-tally/>, 27. 3. 2010).

Štulajter, I. – Barteková, D. – Štulajter, M. (2013). *Športová diplomacia* (Banská Bystrica: Belianum).

The Local Denmark (2016). *Trump: Obama 'humiliated' the US in Copenhagen* (<https://www.thelocal.dk/20160428/trump-obama-embarrassed-the-us-in-copenhagen>, 10. 3. 2018).

Trunkos, J. – Heere, B. (2017). Sport Diplomacy: A Review of How Sports Can Be Used to Improve International Relationships. In: Esherick, C. – Baker, R. E. – Jackson, S. – Sam, M. eds., *Case Studies in Sport Diplomacy* (Morgantown: FiT Publishing), s. 1–17.

United States Association of Blind Athletes (2015). *USA-Russia Goalball Exchange Program: May 10-20, 2015* (<https://www.usaba.org/usa-russia-goalball-exchange-program-may-10-20-2015/>, 20. 3. 2018).

U. S. Department of State (2009). *Michelle Kwan To Visit South Korea* (<https://2009-2017.state.gov/r/pa/prs/ps/2009/dec/134591.htm>, 8. 3. 2018).

U. S. Embassy & Consulates in Canada (2015). *Wheelchair Tennis Envoy David Wagner Hits Grand Slam with Canadian Youth* (<https://ca.usembassy.gov/wheelchair-tennis-envoy-david-wagner-hits-grand-slam-with-canadian-youth/>, 20. 2. 2018).

U. S. Embassy in the Philippines (2014). *U.S. Embassy Sponsors Former NBA/WNBA Players for a Week of Sports Diplomacy* (<https://ph.usembassy.gov/u-s-embassy-sponsors-former-nbawnba-players-for-a-week-of-sports-diplomacy/>, 3. 2. 2018).

US Open (2018). *Year by Year* (https://www.usopen.org/en_US/event_guide/year_by_year.html, 10. 4. 2018).

Zákravský, J. (2016). Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics* 2 (2), s. 15–36.

Resumé

The main objective of this bachelor thesis was to find out, what tools of sport diplomacy were used in the foreign policy of the United States of America during the government period of president Barack Obama.

In first theoretical part was briefly described the common cliché about connecting policy and sport together. This briefly description was followed by definition of the concept of sport diplomacy. In this first part was determined by the author which particular tools sport diplomacy uses.

In second empirical part was firstly introduced the functioning of American sports diplomacy and its main programs followed by the chronologically compiled years of the reign of Barack Obama divided into two divisions. In first division were mentioned the most medially visible events connected with the using of sport diplomacy. In second division the author finds out which of the determined tools of sport diplomacy were used in mentioned events.

Which of the determined sport diplomacy tools was most used in the foreign policy of the United States of America during the government period of president Barack Obama is mentioned in the final part of the thesis.